

Täysistunto

Torstai 12.11.2015 klo 15.59—19.19

2.2. Suullinen kysymys pakottavasta lainsäädännöstä (Ville Niinistö vihr)

Suullinen kysymys SKT 49/2015 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Seuraava kysymys, edustaja Ville Niinistö.

Keskustelu

16.32 **Ville Niinistö vihr:** Arvoisa puhemies! Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus todella tarvitaan, mutta hallitus valmisteli eilen lausunnoille myös esityksen, jota ei tarvita. Kyse on pakkolakipaketista, jossa hallitus omakätisesti, yksipuolisesti lähtee leikkaamaan ihmisten lomarahosta 30 prosenttia. Ensimmäisestä sairauspäivärahakorvauksesta tulee palkaton, eli sitä ei korvata. Vuosilomapäiviä leikataan, ja arkipyhät muuttuvat palkattomiksi.

Hämmäntävää hallituksen lausunnoille lähtevässä esityksessä oli kaksi asiaa. Nämä on muodollisesti tarkoitettu määräaikaisiksi, niin kuin pääministeri eduskunnalle sanoi, mutta samalla sanoitte, että tosiasiaassa tarkoitus on tehdä pysyviä lakeja, pysyviä vaikutuksia leikkauksista. Miten tämä ristiriita on mahdollinen?

Toiseksi, valtiovarainministeriön korkea virkamies, apulaisbudjettipäällikkö, myönsi, että voi jopa sanoa, että kolmen vuoden aikana tämän paketin vaikutukset ovat negatiiviset taloudelle eli työllisyys heikkenee kotimaisen kysynnän heikentyessä. Eli eikö olisikin parempi tehdä silloin pitkän aikavälin palkkamalltia korostava (Puhemies koputtaa) palkkaratkaisu, jolloin ei tule lyhyen aikavälin negatiivisia vaikutuksia mutta talouden tila paranee?

16.34 **Valtiovarainministeri Alexander Stubb** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tavoitteenahan tässä on kaksi asiaa: lisätä työllisyyttä ja kasvua. Ja se on ilman muuta selvää, että kun tehdään tiettyjä kiristäviä toimenpiteitä, olivat ne sitten budjetin kautta tai muutoin lainsäädännön kautta, niin niiden lyhyen tähtäimen vaikutus voi olla taloutta supistava. Mutta ehkä yhden virheen haluaisin tuosta korjata, ja se on se, että valtiovarainministeriön ja myös tämän lakipaketin arvioissa puhutaan siitä, että tämä paketti toteutuessaan lisäisi työpaikkoja Suomeen 52 000. Se on se arvio, joka on esitetty tässä lakipaketissa.

Te ehkä panitte tuossa, joskin ihan oikein, vastakkain määräaikaisuuden substanssissa ja sitten määräaikaisuuden siinä, missä vaiheessa rajoitetaan työmarkkinoiden oikeutta sopia tässä kysymyksessä. Alusta saakka, kuten pääministeri on monesti todennut, määräaikaisuutta on se kolme vuotta, vähän päälle, jonka aikana työmarkkinajärjestöille ei anneta mah-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 63/2015 vp

dollisuutta säätää järjestelmää tässä asiassa, ja sitten taas substanssi pysyy sellaisenaan. Se on pysyvä.

16.35 **Kari Uotila vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomalainen yhteiskunta on perustunut sopimusyhteiskuntamalliin, ja keskeinen osa sitä on ollut se, että työmarkkinoilla on päästy ratkaisuihin. Niiden lähtökohtana on ollut molemminpuolinen neuvottelutavoite, ja siitä on päästy sopimukseen.

Nyt porvarihallitus on kääntänyt selkensä tälle sopimusyhteiskunnalle. Ensin te teitte niin sanotun sisilialaisen tarjouksen, jossa te Etelärannan toiveiden mukaisesti määrittelitte ensin lopputuloksen, ja kun ay-liike ei suostunut itse leikkaamaan palkkojaan, pidentämään työaikaansa ja heikentämään työehtojaan, niin te olette nyt tuoneet tämän pakkolapaketin. Te olette leikkaamassa keskituloiselta, useimmissa tapauksissa julkisen sektorin naisvaltaiselta alalta tulevalta palkansaaajalta vuositasolla noin 1 200—3 000 euroa etuja näillä, mitä edustaja Niinistö täällä mainitsi. Tämän on arveltu johtavan sekä ostovoiman vähenemisen kautta että muiden seurausten kautta jopa 20 000 työpaikan vähenemiseen. (Puhemies koputtaa) Mitä järkeä tässä on, arvoisa pääministerin sijainen?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Pääministerin sijainen ensin, sitten ministeri Lindström.

16.36 **Valtiovarainministeri Alexander Stubb** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Aina on hyvä palata siihen isoon kuvaan. Meillä talous tällä hetkellä sakkaa, ja jotta me saamme myönteisen kierteen, tarvitsemme kilpailukykyä. Sitä seuraa vienti, sitä seuraa kasvu, sitä seuraavat työpaikat, sitä seuraavat verotulot ja sitä seuraa suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan taso.

Me joudumme tekemään nämä päätökset tässä vaiheessa, mutta meidän ovemente on ollut alusta saakka auki sille, että työmarkkinajärjestöt löytävät korvaavat toimenpiteet tässä niin sanotussa 5+5-ratkaisussa, jossa me siis panimme ensimmäiset 5 prosenttia pöytään ja maltillinen palkkaratkaisu on se toinen. Jos tässä matkan varrella saamme työmarkkinaosapuolilta todennettavasti sellaisen ratkaisun, jonka voimme laskea ja todentaa, niin mikä ettei.

16.37 **Oikeus- ja työministeri Jari Lindström** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Aivan kuten valtiovarainministeri tuossa totesi, tähän ei tietenkään ole mikään mukava asia — olen sen sanonut monta kertaa — mutta hallitus on pakotettu tässä taloustilanteessa tekemään kipeitä päätöksiä ja viemään omaa linjaansa eteenpäin. Sen takia tämä paketti on tehty. Mutta koko ajan on ollut neuvotteluyhteys työmarkkinaosapuoliin, ja se keskustelu on ollut erittäin rakentavaa. Ja nyt kun tämä lähti lausunnoille, niin tästä on mahdollisuus sitten asiantuntijoiden — liittyen työelämään, työoikeuteen, perusoikeuksiin — antaa lausunto, jonka jälkeen sitten hallitus tekee arviot näitten lausuntojen vaikutuksista, ja sen jälkeen, jos työmarkkinajärjestöt tekevät paremman tarjouksen, me voimme vetää tämän esityksen pois.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksen tähän kahden edustajan jo esittämään kysymykseen, nousemaan ylös ja painamaan V-painiketta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 63/2015 vp

16.38 **Ville Niinistö vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tosiaan se eilinen ulostulo valtiovarainministeriöltä oli paljastava siinä, että samaan aikaan Akava laski sen, että teidän pakkolakipakettinne leikkaa jopa 8 prosenttia julkisella sektorilla työskentelevien ihmisten palkoista. Eli te olette valmiita vaarantamaan näitten ammattien arvostuksen: puhutaan sairaanhoitajista, lastentarhanopettajista, poliiseista, elintärkeistä yhteiskunnallisista tehtävistä, joiden merkitystä ei sovi väheksyä. Ja te perustelette tätä, että pitää tehdä kovia taloudellisia päätöksiä, jotta talous lähtee nousuun. Mutta kun valtiovarainministeriön virkamies itse sanoo, että tämä lyhyellä aikavälillä aiheuttaa enemmän negatiivisia vaikutuksia kuin positiivisia vaikutuksia talouteen, niin eikö nyt olisi järkevämpää tarttua sopimisen tiehen, (Välihuutoja) jossa työmarkkinajärjestöt sopivat pitkän aikavälin palkkamaltista? (Puhemies koputtaa) Saadaan ne positiiviset vaikutukset mutta vältetään ihmisten ammattien (Puhemies koputtaa) polkeminen ja ihmisten toimeentulon vaarantaminen jopa viemällä 2 000 euroa kuussa tienaavalta ihmiseltä saman verran vuositasolla ansiota pois. (Ben Zyskowitz: Ja kuka estää sopimasta?)

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt on hallituksen edustajan vuoro — pääministerin sijainen ilmeisesti?

16.39 **Valtiovarainministeri Alexander Stubb** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kuka estää sopimasta? (Naurua — Hälinää — Puhemies koputtaa) Me olemme siinä tilanteessa, jossa Suomen on löydettävä rakenteellisia uudistuksia, mistä me kaikki olemme vastuussa. Uskon, että jokainen suomalainen ymmärtää sen. Ja silloin, kun tehdään uudistuksia, ne eivät koskaan ole helppoja.

Meidän ongelmamme on se, että me ylimitoitimme hyvinvointiyhteiskuntamme tulot vuodesta 2000 eteenpäin noin 3 prosentin kasvuolettamaan, ja nyt me elämme sen todellisuuden kanssa, että meidän kasvumme tulee olemaan seuraavat 10 vuotta noin prosentin luokkaa. Silloin pitää tehdä erilaisia toimenpiteitä. Yksi niistä on työmarkkinajärjestelmän uudistaminen, toinen niistä on budjetin sopeuttaminen ja tasapaino. Ne eivät ole ketään vastaan. Me pyrimme tekemään ne oikeudenmukaisesti, mutta ne eivät koskaan tietenkään tunnu (Puhemies koputtaa) niiden kohteesta oikeudenmukaiselta.

16.40 **Kari Uotila vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvoisa hallitus, osamattomuudellanne työmarkkinalogiikassa ja työmarkkinoiden toimivuudessa otatte kyllä erittäin suuren riskin, ja sen riskin maksajana on suomalainen yhteiskunta mahdollisesti. Se voi tulla tosi kalliiksi, kun vaihtoehtona on monen talousasiantuntijan, monen professorin näkemys siitä, että olisi toinen tie, järkevämpi tie, jolla maltillisella palkankorotuslinjalla samaan aikaan meidän verrokkimaissa tehdään tuntuvia palkankorotuksia, tämä yksikkökustannuskilpailukyky tasoittuu nopeaa vauhtia. Tällaisella, että te lyötte kiinni päämäärän ettekä jousta siitä, te otatte sen riskin, että työmarkkinatilanne kärjistyy, tulee palkankorotusvaatimuksia, revanssihenkeä, ja silloin myöskin se pitkä tähtäin tästä suomalaisesta kilpailukyvyistä vaarantuu kohtalokkaalla tavalla. Kuunnelkaa nyt talousasiantuntijoita, mutta kuunnelkaa myöskin kokeneita ammattiyhdistys- ja työmarkkinajohtajia.

16.41 **Oikeus- ja työministeri Jari Lindström** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Uotila, te sanotte, että hallitus ottaa suuren riskin. Vielä suuremman riskin ottaisimme, jos emme tekisi mitään. (Välihuutoja) Kun te vetoatte asiantuntijoihin:

Pöytäkirjan asiakohta PTK 63/2015 vp

Minä kunnioitan asiantuntijoita. Aina ilmestyy yksi asiantuntija, joka sanoo, että tämä tie on oikea. Sen jälkeen ilmestyy toinen, joka sanoo, että ei kun tämä tie on oikea. Hallituksen pitää päättää, mikä on se tie, ja me olemme valinneet tämän, ja me olemme koko ajan kertoneet, että jos tulee parempi esitys, me vedämme pakkolait pois.

16.42 **Eero Heinäluoma sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun ministeri Lindström sanoo, että hallituksen on pakko päättää, niin tässä on nyt kyllä joku ihan perusteellinen väärinkäsitys. Ei teidän ole pakko päättää, eivätkä teille oikeastaan kuulukaan palkat. On paljon muita asioita, joista teidän todellakin pitää päättää, mutta kyllä länsimaisessa yhteiskunnassa vakiintunut ajattelu on se, että palkoista ja työehdoista päättävät palkansaajat ja työnantajat ja heitä edustavat järjestöt. Täällä on puhuttu näistä eri maiden malleista: Ruotsin malli, Tanskan malli ja sitten Suomen malli. Nyt se malli, jota te, ministeri Lindström, rakennatte, se on todellakin aivan erikoinen, täydellinen poikkeama niin Suomen kuin muidenkin länsimaiden mallista. Te olette tekemässä pakkolakeja, joilla leikataan työntekijöiden palkkasuhteen ehtoja ja konkreettisesti palkkoja. Se on erittäin kova linja. Pidän tätä hyvin kyseenalaisena myös perustuslain kannalta. Kysynkin, ministeri Lindström, kun te ennen vaaleja sanoitte, että te puolustatte suomalaista työmiestä: (Puhemies koputtaa) oletteko te todella valmis esittelemään nämä lait eduskunnalle?

16.43 **Oikeus- ja työministeri Jari Lindström** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Olen, jos siihen tilanteeseen tullaan. Se on minun velvollisuuteni. Kun te sanotte, että ei ole pakko päättää: kyllä joskus on pakko tehdä päätöksiä eikä aina vain mennä sillä lailla, että kyllä joku tulee, joku ihme, ja pelastaa meidät. Sanotte, että tämä on aivan erikoinen malli. Niin on erikoinen tilannekin. Suomi on semmoisessa tilanteessa, että tässä on pakko tehdä asioita. Kuten äsken sanoin, nämä lait lähtevät lausunnolle, ja siinä voidaan ottaa sitten kantaa myös näihin perustuslaillisiin ongelmiin, ja kun virkavastuulla tätä asiaa on valmisteltu, niin hallitus on sitä mieltä, että nämä eivät ole perustuslain vastaisia, koska ne ovat tarkkarajaisia, ne kohdistuvat vain rajoitettuun osaan työ- ja virkaehtosopimusten sisällöistä, niillä ei puututa voimassa oleviin työehto- ja virkaehtosopimuksiin ja sopimusrajoitukset ovat voimassa määräajan. Muun muassa näistä syistä me uskomme tähän, että tämä on perustuslain mukainen, mutta asiantuntijathan sen sitten päättävät.

16.44 **Timo Kalli kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meitä on iso joukko, jotka toivovat ja jopa uskovat, että vielä on aikaa, vielä on mahdollisuus saada aikaan yhteiskuntasopimus. Ja kun valtiovarainministeri totesi, että ovi on edelleen raollaan, niin totta kai meitä kiinnostaa kuulla, voitteko sanoa jotain: voiko näissä neuvotteluissa edelleen syntyä senkaltainen tulos, ettei tämä päämäärä, jonka oppositio on jo lyönyt lukkoon, toteutuisi vaan syntyisi mahdollisuus saada aikaan ratkaisu, jolla saataisiin yhteiskuntarauha ja kasvulle edellytyksiä?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Pääministerin sijainen.

16.45 **Valtiovarainministeri Alexander Stubb** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kuten varsinainen pääministeri on moneen otteeseen todennut, niin me olemme valmiita ottamaan vastaan sellaisen ehdotuksen, joka täyttää 5+5-kriteerit, ja meidän käsityksemme mukaan työmarkkinajärjestöt käyvät tällä hetkellä neuvotteluja tästä kokonai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 63/2015 vp

suudesta, ja kuten työministeri tuossa äsken totesi, me olemme valmiita ottamaan vastaan sen neuvottelutuloksen ja arvioimaan sen kokonaisuuden osana meidän lainsäädäntöpakettia. Minun mielestäni Suomen yhteiskunnan näkökulmasta on myös tärkeätä, että tällä hetkellä panostamme kahteen asiaan näiden lainsäädäntötoimenpiteiden lisäksi: yksi on palkkamallit ja toinen on työrauha.

16.46 Carl Haglund r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, herr talman! On aivan selvää, että tämä taloustilanne on niin vaikea, että jos Suomi ei olisi euromaa, niin oltaisiin varmasti jo tässä vaiheessa devalvoitu meidän taloutta. Nyt se ei ole mahdollista. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että työmarkkinauudistuksia tarvitaan. Mutta sitten tarvitaan myös luottamusta, ja se on ehkä se suurin haaste tällä hetkellä, että luottamusta ei tunnu puolin ja toisin löytyvän.

Sitten kyseenalaistetaan aika paljon näitä lukuja. Te, herra valtiovarainministeri, totesitte, että 52 000 työpaikkaa — se on ihan hyvä saavutus, jos näin on. On vain selvää, että kaikille ei ole avautunut, mistä ne työpaikat syntyvät ja miten. Tässä hallituksella on pieni viestinnällinen haaste.

Olisin kysynyt ministeri Lindströmiltä sitä, että kun ainakin meidän ryhmässä on oltu vakuuttuneita siitä, että paikallinen sopiminen on se, millä oikeasti saadaan jotain aikaiseksi ja säilytetään myös työpaikkoja, niin miten tämä asia nyt etenee ja miten luodaan sitä luottamusta, mikä on se pohja sille, että paikallinen sopiminen ja malli saadaan toimimaan pitkässä juoksussa.

16.47 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Haglund puhui todella hyvän puheenvuoron. Eli tämä paikallinen sopiminen on asia, jossa on — minä näen — mahdollisuuksia, kunhan se tehdään oikealla tavalla. Se etenee nyt sillä lailla, että me olemme sitä pureskelleet kertaalleen hallituksen piirissä ja pureskelemme vielä monta kertaa. Että me katsomme sen aivan atomeiksi, millä tiellä me lähdemme etenemään. Meille tietysti, niin kuin täällä varmaan kaikille, jotka näihin asioihin ovat perehtyneet, se kulminaatiopiste tulee siitä, lähdetäänkö tässä menemään niin sanotusti TES-teitse vai lakiteitse. Tämä on se iso linja, joka hallituksen täytyy päättää, ja sitä ei ole vielä päätetty.

16.47 Sampo Terho ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä on todellakin käsillä tässä hyvin tärkeä uudistus, josta on tarpeen selvästikin useaan kertaan keskustella. Sille on annettu useita nimiä, joita voidaan perustella. Aivan yhtä hyvin tätä voidaan kutsua kilpailukyvyyn edistämispaketiksi tai aivan yhtä perustellusti työpaikkojen pelastuspaketiksi.

Mutta silti tähän kysymykseen tuntuu liittyvän paljon väärinkäsityksiä, erityisen paljon ehkä täällä salissa. Yksi jatkuvasti esiin nouseva kysymys on tämä, miksi tätä edistetään tällä tavoin. No, hallitushan kerta toisensa jälkeen on osoittanut olevansa kuunteleva ja yhteistyökykyinen ja erittäin yhteistyöhaluinen ja edelleen on korostanut sitä tänäänkin täällä. Tämä väärinkäsitys lienee jo oiottu.

Mutta ehkä vielä kerran kannattaa tuoda esiin, miten tämä paketti edistää kilpailukykyä ja vientiä, kuten meidän valtiovarainministerimme on todennut näistä kuudesta askeleesta. Voisin asianomaisilta ministereiltä vaikka molemmilta kysyä: miten tämä tuo meille kasvua, miten tämä tuo meille työllisyyttä?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 63/2015 vp

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Jaha, kuka aloittaa? Pääministerin sijainenko? Ministeri Stubb. (Jari Myllykoski: Vaikea kysymys!)

16.48 **Valtiovarainministeri Alexander Stubb** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Näistä kuudesta askeleesta, jos pilkotaan vain se ensimmäinen, joka on se kilpailukyky: Otan tästä vaikkapa arvioinnin ja selvityksen sivulta 34 ja totean, kun katsotaan tätä toimenpidkokonaisuutta, että 5 prosentilla voidaan arvioida parannettavan yksityisen sektorin työllisyyttä noin 52 000 hengellä. Jos työllisyys lisääntyy pysyvästi 52 000 hengellä, julkisen talouden kestävyysvaje pienenee noin 0,5 prosenttiyksikköä. Kyse on todellakin kokonaisuudesta, eli tämä ensimmäinen 5 prosenttia ei ole se, joka ratkaisee Suomen tulevaisuuden, yhtä tärkeä on se toinen 5 prosenttia, jossa peräänkuulutetaan palkkamalttia, ja yhtä tärkeä on itse asiassa se kolmas 5 prosenttia, jolla uudistetaan meidän työmarkkinajärjestelmäämme vaikkapa ansiosidonnaisen tai paikallisen sopimisen kautta. Nämä ovat ne toimet, joita me pystymme (Puhemies koputtaa) lainsäätäjänä tekemään. Sen jälkeen loppupelissä on kyse siitä, tuottavatko suomalaiset yritykset sellaisia palveluita ja tuotteita, jotka maailmalla myyvät.

16.50 **Tarja Filatov sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Te kysyitte, mikä estää sopimasta. Se estää sopimasta, että rakennetaan alusta, jossa suositetaan toista osapuolta. Ja sopimusta edistäisi se, että hallitus olisi yhteydessä myös työnantajapuoleen ja sopisi tai ajaisi, painostaisi sille puolelle hieman joustoa näihin järjestelyihin.

Mutta sitä ihmettelen tässä paketin kokonaisuudessa, kun me puhuimme äsken sotesta, että tässä teidän omassa paketissanne lukee, että nämä esitykset todennäköisesti lisäävät sitä, että ihmiset menevät sairaana töihin. Ne todennäköisesti lisäävät myös sitä riskiä, että pitkät sairauspoissaolot lisääntyvät. Miten näillä edistetään kansantaloudellista hyvää?

Ja jos katsotaan tätä lomakokonaisuutta, niin te olette rakentamassa semmoisen leikkurin, joka leikkaa lomiamia tai lomarahoja niiltä ihmisiltä, jotka ovat tällä hetkellä töissä. Mutta sitten te sanotte, että ne, jotka solmivat uuden työsopimuksen, saavat sitten lomarahasta pienen osan lakisääteisesti. Tästä seuraa (Puhemies koputtaa) sellainen sekamettelisoppa, että tämä paketti työllistää lähinnä työoikeusjuristeja. (Ben Zyskovicz: Ei pidä väheksyä juristeja!)

16.51 **Oikeus- ja työministeri Jari Lindström** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Filatov on tietenkin oikeassa siinä, että eihän tämä mikään täydellinen paketti ole. Mutta nämä ovat ne keinot, mitä hallitus voi käyttää. Näihin me olemme päätyneet, ja totta kai niissä on ongelmia, kyllähän me sen tiedämme ja myönnämme, mutta kuten on sanottu moneen kertaan, tämä on se ainoa tapa, millä me voimme tähän kustannuskilpailukykyyn puuttua. Ja jälleen kerran ovi on selällään apposen auki, tervetuloa esittelemään parempi vaihtoehto. Me olemme ihan herkällä korvalla kuulemassa niitä vaihtoehtoja, ja uskon, että työmarkkinajärjestötkin miettivät näitä ja sieltä saattaa tulla ihan hyviä vaihtoehtoja. Odotetaan nyt, mikä on heidän tarjouksensa.

16.51 **Arto Satonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on tullut opposition taholta varsin yllättäviä puheenvuoroja. Ensin edustaja Uotila totesi täällä, ettei arvosteta sopimista. Mitä muuta on tehty koko tämän hallituskauden ajan kuin odotettu sitä,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 63/2015 vp

että työmarkkinajärjestöt pystyvät sopimaan? Ja edelleen täällä on ilmoitettu, että ollaan valmiita hyväksymään, jos sieltä riittävän kunnianhimoinen ehdotus tulee.

Sitten edustaja Niinistö kertoi täällä, että alkää tehkö tätä lakipakettia vaan tehkää maltillinen palkkaratkaisu. No, olennainen osa tätä on maltillinen palkkaratkaisu, mutta se ei yksin riitä siihen kilpailukykyongelmaan, joka meillä tällä hetkellä on.

Ja sitten vielä edustaja Heinäluoma totesi, että eihän meidän pitäisi tällaisista asioista päättää ollenkaan. Eli meidän pitäisi siis toimia niin, että annetaan Suomen mennä vain vapaassa pudotuksessa alamäkeä kohden, jotta työttömyys nousee ja jotta meidän hyvinvointiyhteiskunnan rahoituspohja romuttuu. Ei kai hallitus voi toimia tällä tavalla?

16.52 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ei voi. (Naurua)

16.53 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Kyllä tässä ollaan aika lailla ytimessä. Se siis koskee sitä kysymystä, saavatko vapaassa länsimaassa palkansaajat ja työnantajat sopia palkoistaan vai onko niin, että edustaja Satonen, ministeri Stubb ja ministeri Lindström päättävät palkkaleikkaukset? Tämä on ihan ytimessä nyt, arvoisat edustajat. Onko todellakin niin, että te pakkolailla leikkaatte työntekijöiden palkkoja, kun teidän on muka pakko? Ei tällaisista länsimaissa tapahdu, vaan järjestöt sopivat palkoista, eikä hallitus mene sinne työnantajan pukukoppiin, niin kuin te olette nyt tehneet ja sotkette nämä neuvottelut tällä tavalla.

Jos te ette olisi tätä pakkohommaa lähteneet alun perin tekemään, niin luulenpa, että meillä olisi kohtuullisen tasapainoinen sopimus, jossa ei kyllä niin paljon heikennettäisi työntekijöiden etuja kuin te nyt haluatte — mukaan lukien ministeri Lindström, joka ennen vaaleja lupasi moneen kertaan puolustaa suomalaista työmiestä. Nyt hän toteuttaa erittäin kovan leikkausohjelman täydellisellä pakolla länsimaiden sääntöjen vastaisesti. Onko näin, ministeri Lindström?

16.54 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Olen ollut sitä mieltä, että paras yhteiskuntamalli on liberaali demokratia yhdistettynä sosiaaliseen markkinatalouteen. Mutta siinä vaiheessa, kun kyseenalaistetaan länsimaisen demokratian perusolemus, joka siis on se, että vaaleilla valitut kansanedustajat ottavat loppupelissä vastuun sekä työllisyydestä että kasvusta lainsäädännön kautta, minun mielestäni me olemme demokratian rajamailla. Se on ilman muuta selvää, että tämä hallitus ja tämä eduskunta ottavat vastuunsa. Yhtä selvää on se, että me pidämme sopimusyhteiskuntaa edelleen ja tulevaisuudessa tärkeänä osana länsimaista demokratiaa. Mutta jos sopimuksen kautta ei päästä yhteisymmärrykseen, loppupelissä vastuu on, edustaja Heinäluoma, myös teillä.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja vielä tämän kysymyksen alkuperäiset esittäjät eli edustaja Niinistö ja edustaja Uotila.

16.55 Ville Niinistö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen todella huolissani siitä, mitä ministeri Stubb äsken sanoi. Siinä ei ollut mitään liberaalia. Te sanoitte, että hallituksen pitää normittaa uudella normilla se, mikä voi olla maksimipalkka tai mikä voi olla maksimisairauspäivärahan korjaus, ohi vapaan sopimisen työntekijän ja työnantajan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 63/2015 vp

kesken. Te olette tekemässä pakkolakia, jota ei ole länsimaisessa työoikeudessa nähty, että työntekijän oikeuksille luodaan kattoja.

Mutta tämä putkiajattelu häiritsee minua vielä enemmän. Minäkin haluan, ja vihreät haluaa, sellaista talouskasvua tukevaa politiikkaa, jolla Suomi nousee. Mutta te olette vaarantamassa niitä muita osioita tässä kustannuskilpailukyvyn parantamisessa sillä, että te teette pakkolakipaketin, josta valtiovarainministeriön omat virkamiehet sanovat, että tästä on taloudelle lyhyellä aikavälillä vain haittaa ja se vaarantaa halun sopia paikallista sopimista, joka on monin tavoin tehokkaampaa, se vaarantaa halun tehdä pitkän aikavälin palkkamalttisolupimus. Nämä olisivat parempia keinoja nostaa taloutta. (Puhemies koputtaa) Oletteko, hallitus, valmiita korostamaan näiden kahden muun osuuden merkitystä ja vetämään pakkolakipaketin pois, jos ne toteutuvat paremmin?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja nyt vastaus hallituksen puolelta, pääministerin sijainen.

16.56 **Valtiovarainministeri Alexander Stubb** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tarkastin vielä tuossa, mitä valtiovarainministeriön virkamies Juha Majanen on todennut, ja ehkä, edustaja Niinistö, koko teidän kysymyksenne premissi on väärä, koska te siteeraatte apulaisbudjettipäällikkö Majasta väärin. Hän on todennut, että jos kolmen vuoden päästä työehdot palautuisivat ennalleen, niin tällä olisi kokonaisuutena kielteiset vaikutukset. Eli yksikään VM:n virkamies ei ole todennut tuota, mitä te äsken väititte. (Välihuutoja — Puhemies koputtaa)

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Uotilalla on puheenvuoro.

16.56 **Kari Uotila vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tämä nyt ainakin tarkoittaa sitä, että ensimmäiseen kolmeen vuoteen positiivista kehitystä ei näillä ratkaisuilla tulla saamaan. Se nyt on fakta, ja se on tullut virkamiehen sanomana selväksi. Eikä tule siitä eteenkään päin. Ja mikä oli se lähtötilanne: Sopimusyhteiskunta, jota te sanotte kunnioittavanne, lähtee siitä, että meillä on työmarkkinaosapuolet, ne tekevät ratkaisuja, ne tuovat pöytään omat ehdotuksensa esimerkiksi työmarkkinaratkaisuksi ja niin edelleen. Tällä kertaa te olette tulleet tähän väliin ja ottaneet neuvot vain työnantajapuolelta. (Eero Heinäluoma: Näinhän se on!) Te olette suoraan ottaneet sieltä ja heidän kanssaan yhdessä todenneet, että enää sitä periaatetta, että osapuolet tuovat omat neuvottelutavoitteensa, (Puhemies koputtaa) työntekijäpuoli omansa, työnantajapuoli omansa, ei toteuteta. Ja siitä asti tämä koko kuvio on mennyt pieleen.

16.57 **Valtiovarainministeri Alexander Stubb** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Meidän hallitusohjelman nimi on Ratkaisujen Suomi. Tämä hallitus on tehnyt kunnianhimoisen hallitusohjelman. Tämä hallitus on käsitellyt Suomen historian suurinta ja vaikeinta turvapaikkakokonaisuutta. Tämä hallitus teki heti alussa vaikeat euron tulevaisuuteen ja Kreikkaan liittyvät päätökset. Tämä hallitus on tehnyt yhteiskuntasopimuksen korvaavat toimenpiteet. Tämä hallitus on tehnyt sote- ja aluehallintoratkaisut. Tämä hallitus tulee tekemään ratkaisut myös paikallisesta sopimisesta ja ansiosidonnaisesta työttömyysturvasta. Tarkoittaako tämä sitä, että seuraavat kolme vuotta ovat pelkkää nousujo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 63/2015 vp

teista? Ei tietenkään, mutta jonkun on nämä päätökset tehtävä, ja se on tämä hallitus, ja kolmen vuoden päästä tulokset nähdään.

Kysymyksen käsittely päättyi.